

Téma roku Zahradní Bomba - duben

Polykulturní zahradničení, aneb zkusme to jako indiáni.

Zemědělství původních obyvatel Severní Ameriky mělo blízko k tomu, čemu říkáme polikultura. Pěstování různých druhů plodin pohromadě a využití jejich pozitivních vstahů.

Základem jídelníčku severoamerických indiánů byly tři posvátné plodiny označované v mytologii jako „Tři sestry“: kukuřice, fazole a tykve (dýně). Kombinací těchto plodin si indiáni zajistili základní zdroj kalorií včetně nezbytných minerálů a vitamínů prakticky na celý rok. Kukuřice je ideálním základem lidské stravy. Chybí jí ovšem dvě nezbytné aminokyseliny – lysin a tryptofan, a dále vitamin B2 a niacin. Tyto látky se nacházejí ve fazolích. Tykve jsou zase výtečným zdrojem vitamínu A a z jejich semen lze získat kvalitní rostlinný tuk, který kukuřice ani fazole nemají.

Tři sestry doslova vybízejí ke společnému pěstování na jednom poli. Fazole pomocí bakterií žijících na jejich kořenech poutají do půdy vzdušný dusík, čímž „hnojí“ sebe, kukuřici i dýně. Tykve se plazí v nejspodnějším patře, stíní půdu, udržují ji vlhkou a brání v růstu plevelům. Některé zdroje uvádějí, že jistou roli v potlačování plevelů sehrává i alelopatický účinek tykví. Kukuřice vytváří oporu pro pnoucí fazole a svými kořeny vylučuje do půdy cukry, které představují ideální výživu pro dusík fixující bakterie žijící v kořenových hlízkách fazolí. Někdy se část plochy kukuřice nahradila slunečnicí.

Výhodou této polykultury je nejen skutečnost, že rostliny si vzájemně prospívají a vytvářejí užitečné vztahy, ale také to, že dokáže efektivněji než většina monokultur využít zdroj světla nezbytný pro fotosyntézu. Využívá totiž hned tři různé polohy pro zachycení solární energie: přizemní (tykve, dýně), pnoucí (fazole) a vysokou (kukuřice).

Kukuřice se sází do kopečků hlíny, jejichž středy jsou od sebe vzdáleny 1,2 m. Každý kopeček je vysoký asi 10 cm se základnou o rozměrech přibližně 45 cm. Směrem nahoru se zužuje a vrchol je tvořen miniaturní náhorní plošinkou širokou 25 cm. Na tuto plošinku se vysadí osm semen kukuřice. Pěstování kukuřice takto ve svazcích má rostlinám zajistit lepší odolnost vůči větru a prudkému jarnímu dešti.